

การให้บริการบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง

กรณีศึกษา : ศูนย์สนเทศภาคเหนือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สินีนาง สมบูรณ์เอนก*

ในสังคมโลกยุคไร้พรมแดนเช่นทุกวันนี้ การวิจัยมีบทบาทสำคัญยิ่งโดยเฉพาะการวิจัยเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาและการพัฒนาประเทศ เช่น การวิจัยปัญหาสิ่งแวดล้อมการวิจัยเพื่อการพัฒนาชนบท รวมทั้งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมไทย หรือความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นกับภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย เป็นต้น การได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานเพื่อ การวิจัยเหล่านี้จึงนับเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะจากการศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด ดังนั้นห้องสมุดจึงมีบทบาทสำคัญต่อการให้บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ แก่ผู้ใช้บริการโดยเฉพาะการให้บริการในเชิงลึก ทั้งในแง่ของปริมาณคุณภาพของข้อมูล และรูปแบบของการให้บริการ ดังเช่น การให้บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง ซึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการบริการที่ศูนย์สนเทศภาคเหนือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้จัดบริการให้แก่ ผู้ใช้บริการโดยมุ่งเน้นการเข้าถึงความสนใจโดยส่วนตัวของผู้ใช้บริการ การบริการประเภทนี้ต้องคำนึงถึงความพร้อมของปัจจัยด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงานทรัพยากรห้องสมุด บุคลากร และเครื่องมือในการให้บริการ

*บรรณารักษ์งานศูนย์สนเทศภาคเหนือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์โดยพื้นฐานของห้องสมุดทั่วไปคือ การให้บริการเพื่อการศึกษา นันทนาการ ความซาบซึ้งในสุนทรียศาสตร์ การวิจัย และการให้ความรู้ แต่ห้องสมุดเฉพาะจะมีความแตกต่างจากห้องสมุดทั่วไปในประเด็นที่สำคัญ กล่าวคือห้องสมุดเฉพาะจะให้ความสำคัญของการให้บริการมาเป็นอันดับแรก ดังจะเห็นได้จาก วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์สนเทศภาคเหนือ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สำนักหอสมุด 2535 : 1)

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียน การสอน การวิจัยในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และผู้สนใจทั่วไป
2. เพื่อสร้างฐานข้อมูลท้องถิ่น โดยรวบรวมเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในแหล่งเดียวกัน และปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ
3. เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้สนใจ หรือผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก รวดเร็วถูกต้อง และสอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด
4. เพื่อสามารถแลกเปลี่ยนและสื่อสารกับบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ
5. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลภาคเหนือไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างกว้างขวาง

ทรัพยากรห้องสมุด

ห้องสมุดเฉพาะหรือแผนกงานเอกสารพิเศษต่างจัดเก็บและให้บริการเอกสารสิ่งพิมพ์ตลอดจนสื่อโสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ซึ่งเรียกโดยรวมว่า ทรัพยากรห้องสมุด นั้นแตกต่างกันไปในรายละเอียดทั้งในแง่ของเนื้อหา และรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงานนั้น ๆ เป็นสำคัญ สำหรับศูนย์สนเทศภาคเหนือได้จัดเก็บและให้บริการทรัพยากรห้องสมุด ซึ่งมุ่งเน้นเอกสารเป็นการเฉพาะได้แก่ สิ่งพิมพ์ภาคเหนือ หนังสือหายาก และเอกสารโบราณ ดังนี้

1. **สิ่งพิมพ์ภาคเหนือ** หมายถึง หนังสือและเอกสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ 17 จังหวัดภาคเหนือ กล่าวคือ ทั้งภาคเหนือตอนบน (เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน) และภาคเหนือตอนล่าง (อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ตาก สุโขทัย พิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ และอุทัยธานี) รวมทั้งหนังสือและเอกสารเกี่ยวกับดินแดนที่มีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกันโดยเฉพาะภาคเหนือตอนบนของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เช่นรัฐฉานประเทศสหภาพพม่าแคว้นยูนนานในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และทางตอนเหนือของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สิ่งพิมพ์ภาคเหนือที่ศูนย์สนเทศภาคเหนือ จัดเก็บและให้บริการศึกษาค้นคว้าความรู้แก่ผู้ใช้บริการนั้นจากการสำรวจเมื่อเดือนกรกฎาคม 2543 มีจำนวน 27,089 รายการ สามารถจำแนกประเภทได้ 6 ประเภท ดังนี้

1.1 หนังสือ หมายรวมถึง หนังสือทั่วไป หนังสือตำรา รายงานการประชุม สัมมนา และ รายงานการวิจัย ซึ่งหนังสือเหล่านี้จัดเก็บตามระบบทศนิยมดิวอี้โดยเรียงไว้ตามลำดับของเลขเรียกหนังสือ และมีสัญลักษณ์ ภา หมายถึงภาคเหนือกำกับเหนือเลขเรียกหนังสือ ในกรณีที่หนังสือนั้นเป็นภาษาไทย ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศใช้สัญลักษณ์ N ซึ่งหมายถึง North

1.2 หนังสืออ้างอิง ได้แก่ หนังสือที่ไม่อนุญาตให้ยืมออกนอกห้องสมุด เนื่องจากเป็นหนังสือที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากหนังสือทั่วไป กล่าวคือ เป็นหนังสือที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องอ่านทั้งเล่ม แต่จะใช้เป็นเพียงแหล่งค้นคว้าอ้างอิง หรือค้นหาคำตอบที่ต้องการและสงวนเท่านั้น สำหรับหนังสืออ้างอิงที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับภาคเหนือ ได้แก่ หนังสือประเภทต่าง ๆ ดังนี้

- พจนานุกรมภาษาถิ่นเหนือ
- สารานุกรมภาคเหนือ
- หนังสือรายงานสถิติภาค, จังหวัด
- หนังสือที่มีลักษณะพิเศษ

หนังสือประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จะมีอักษร อ/ภน หรือ R/N กำกับเหนือเลขเรียกหนังสือ

1.3 วิทยานิพนธ์ เป็นวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งนี้สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ใช้สัญลักษณ์ ว/ภน หรือ TH/N กำกับเหนือเลขเรียกหนังสือ

1.4 กฤตภาค เป็นข้อความหรือบทความที่คัดเลือกมาจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หนังสือวิทยานิพนธ์ วารสาร และเอกสารแถลงข่าวของจังหวัดเชียงใหม่ โดยนำมาจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบในแฟ้มเอกสารเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้

1.5 จุลสาร เป็นหนังสือขนาดเล็ก มีความหนาไม่เกิน 50 หน้า จะมีภาพประกอบเรื่องหรือไม่ก็ได้ จัดทำโดยองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ

1.6 เพิ่มข้อมูลเฉพาะเรื่อง เป็นบทความความคิดเห็นหรือข่าว ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นประเด็นสำคัญ หรืออยู่ในความสนใจของประชาชนในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ดังนั้นศูนย์สนเทศภาคเหนือจึงได้รวบรวมและนำมาจัดเก็บไว้ในแฟ้มเอกสารเป็นเรื่อง ๆ สำหรับให้บริการแก่ผู้ใช้ เช่น

- ระบบขนส่งมวลชนเชียงใหม่
- ทางยกระดับเชียงใหม่
- โรงไฟฟ้าแม่เมาะ
- นิคมอุตสาหกรรมลำพูน
- การเลือกตั้ง สว. ภาคเหนือ ฯลฯ

ทั้งนี้ทรัพยากรห้องสมุดทั้ง 6 ประเภท ดังกล่าวข้างต้น ล้วนมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการค้นคว้าวิจัยของคณาจารย์ นักวิจัยและนักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป

2. หนังสือหายาก ในหนังสือเล่มหนึ่ง ๆ นอกจากจะให้สาระความรู้ และความคิดที่กลั่นกรองมาเป็นอย่างดีโดยผ่านสำนวนภาษาที่งดงาม สื่อความหมายให้กับผู้อ่านได้อย่างชัดเจนแล้ว หนังสือยังเป็นกระจกเงาส่องสะท้อนเรื่องราวความเป็นไปของสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มชน ขณะเดียวกันก็ยังเป็นสิ่งเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งได้อย่างไม่เสื่อมคลาย หนังสือหายากก็เช่นเดียวกับหนังสือประเภทอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น จากความสำคัญดังกล่าวนี้ จึงได้มีการกำหนดขอบเขตของหนังสือหายากสำหรับให้บริการในศูนย์สนเทศภาคเหนือ ซึ่งพอสรุปได้ว่า หนังสือหายาก เป็นหนังสือที่พิมพ์มาช้านานแล้ว หรือเป็นหนังสือเก่า หายาก ไม่มีขายในท้องตลาดหรือสำนักพิมพ์ใด ๆ บางเล่มหรือบางเรื่องถือได้ว่าเป็นเอกสารชั้นต้น บางเรื่องพิมพ์จำนวนจำกัดไม่มีการนำมาพิมพ์ซ้ำอีก หรือเป็นหนังสือที่มีลักษณะพิเศษต่าง ๆ เช่น เป็นหนังสือที่พระราชนิพนธ์โดยพระมหากษัตริย์หรือพระบรมวงศานุวงศ์ มีภาพประกอบสวยงาม รูปเล่มสวยงามด้วยทำจากวัสดุมีค่า ฯลฯ

3. เอกสารโบราณ คือหลักฐานที่เป็นภาษาหรือตัวหนังสือของบรรพบุรุษ ซึ่งบันทึกหรือจารึกลงบนใบลานหรือวัสดุเพื่อการเขียนประเภทอื่น ๆ เช่น พับสาสมุดข่อยและสมุดฝรั่ง เป็นต้น เพื่อความสะดวกต่อการค้นคว้าของผู้ใช้บริการ สำนักหอสมุดจึงได้จัดแบ่งหมวดของเอกสารโบราณเป็น 23 หมวดตามลักษณะเนื้อหา เช่น หมวดพระวินัย พระสูตรต้นตปฎกพระอภิธรรมคัมภีร์ภาษาบาลี บทสวดมนต์ อานิสงส์ ชาดก โอวาทคำสอน ประเพณีพิธีกรรม ธรรมทั่วไป นิยายธรรม และนิยายพื้นบ้าน เป็นต้น

บุคลากร

ด้วยความตระหนักถึงภาระหน้าที่ ของงานบริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง ซึ่งนับได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงานบริการตอบคำถาม อันเป็นงานที่บรรณารักษ์ให้บริการแก่ผู้อ่าน ในการเข้าถึงรายการเอกสาร การตอบคำถามและรวมถึงการอำนวยความสะดวกในทุกวิถีทาง เพื่อการเข้าถึงแหล่งเอกสารของห้องสมุด (Faries 1994 : 11) ศูนย์สนเทศภาคเหนือซึ่งในปัจจุบัน มีบุคลากรประจำการทั้งที่เป็นบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด รวมทั้งสิ้น 4 คน จึงมีความพร้อมสำหรับการให้บริการแก่ผู้ใช้ที่ต้องการความถูกต้องสะดวกและรวดเร็ว ในการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องที่ตนสนใจ อนึ่ง ความพร้อมในที่นี้คือ รอบรู้ต่อเรื่องราวของท้องถิ่นภาคเหนือ การมีจิตใจให้บริการ และความสนใจใฝ่รู้ต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ข้อเสนอแนะของ Katz (1987 : 215) ต่อการประเมินคุณสมบัติของบรรณารักษ์บริการตอบคำถามที่พึงมี คือ

1. บรรณารักษ์บริการตอบคำถามสนใจใฝ่รู้ เรื่องเทคโนโลยีสมัยใหม่หรือไม่? เช่น การสืบค้นในระบบออนไลน์, วัสดุย่อยส่วน ช่างงานต่าง ๆ ของห้องสมุด ฯลฯ
2. บรรณารักษ์บริการตอบคำถามจำเป็นต้องมีความรู้อะไรบ้าง รวมทั้งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งข้อมูลที่ต้องอ้างอิงไปถึง?
3. บรรณารักษ์บริการตอบคำถาม จะมีวิธีการเจรจาต่อรองกับผู้ใช้บริการเป็นอย่างดีได้อย่างไร ในประเด็น ของการสืบค้นและการวิเคราะห์ผลการสืบค้น ?
4. บรรณารักษ์บริการตอบคำถามจักต้องมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ใช้บริการ และกระบวนการตอบคำถาม เช่น การผสมผสานความเห็นอกเห็นใจ และความอดทนให้เข้ากับการตัดสินใจต่อความต้องการข้อมูลของผู้ใช้บริการคนหนึ่ง ๆ เป็นต้น

เครื่องมือในการให้บริการ

การให้บริการบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาค้นคว้า เมื่อหนังสือบรรณานุกรมและหนังสือดรรชนี ที่ห้องสมุดมีอยู่แล้วแต่ยังทำหน้าที่ ตอบปัญหาแก่ผู้ที่มาค้นคว้าได้ไม่เต็มที่ บริการนี้แตกต่างไปจากการทำรายชื่อหนังสือตรงที่ว่า ห้องสมุดไม่ต้องชักจูงให้ผู้ใช้เกิดความสนใจ แต่จัดบริการบรรณานุกรมตามความต้องการเฉพาะราย ซึ่งส่วนมากจะเป็นผู้ใช้ห้องสมุดที่กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอย่างลึกซึ้ง บรรณารักษ์ซึ่งสนใจอย่างจริงจังต่อโครงการ การค้นคว้าของผู้ใช้ห้องสมุด จะทำหน้าที่ให้บริการด้านบรรณานุกรม ได้ตลอดเวลาที่บุคคลผู้นั้นกำลังทำการค้นคว้า (จารุวรรณสินธุโสภณ 2527 : 336) ศูนย์สนเทศภาคเหนือได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้ใช้บริการซึ่งไม่เพียงแต่จะเป็นอาจารย์ นักวิจัย นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เท่านั้น หากยังหมายรวมถึงบุคคลภายนอกที่สนใจใช้บริการอีกด้วย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะเป็นผู้ที่อยู่ในบริเวณท้องที่ที่ห้องสมุดตั้งอยู่เท่านั้น หากยังเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้า ให้แก่ภูมิภาคภาคเหนือและของประเทศต่อไปในอนาคต ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดหาบริการ ที่จะช่วยให้ผู้ใช้บริการเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างเต็มที่ ดังเช่น บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องที่มุ่งเน้นข้อมูลภาคเหนือ เป็นต้น

ในการเข้าถึงข้อมูลภาคเหนือในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยทั่วไป ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้หลายวิธีการ คือ

1. จากระบบการสืบค้นข้อมูลสิ่งพิมพ์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้วยคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย

1.1 CMUL OPAC (Chiang Mai University Library Online Public Access Catalog) เป็นเครื่องมือช่วยค้นข้อมูลรายชื่อสิ่งพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่มีในห้องสมุดกลาง ห้องสมุดคณะ สถาบัน และศูนย์ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งผู้ให้บริการสามารถสืบค้นข้อมูลที่ต้องการได้จากชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง หัวเรื่อง คำสำคัญ (Keyword) และเลขเรียกหนังสือ

1.2 ISIS OPAC (Mini-Micro CDS/ISIS OPAC) เป็นระบบการสืบค้นฐานข้อมูลเฉพาะซึ่งประกอบด้วยฐานข้อมูลต่าง ๆ อาทิ "งานวิจัยของอาจารย์และนักวิชาการมช." "ดัชนีวารสารภาษาไทย" "ดัชนีหนังสือพิมพ์" "วิทยานิพนธ์" และ "สิ่งพิมพ์ภาคเหนือ" เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ให้บริการสามารถสืบค้นโดยใช้คำสั่งต่าง ๆ จากโปรแกรม Mini-Micro CDS/ISIS

2. จากบัตรบรรณคดีเรื่อง

2.1 บัตรบรรณคดีวารสาร (พ.ศ. 2506-2535)

2.2 บัตรบรรณคดีหนังสือพิมพ์ (พ.ศ. 2520-2521, 2524, 2526-2536)

2.3 บัตรบรรณคดีเรื่องข้อมูลภาคเหนือ (พ.ศ. 2529-2538)

2.4 บัตรจุลสารข้อมูลภาคเหนือ (พ.ศ. 2540-2542)

3. จากคู่มืออื่น ๆ ที่แนะนำให้ผู้ให้บริการสืบค้น อาทิ

3.1 รายชื่อเอกสารโบราณ

3.2 บรรณคดีวิจัยส่งเสริมสุขภาพ 9 จังหวัดภาคเหนือ

3.3 รวบทศคดีวิทยานิพนธ์ จากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ฯลฯ

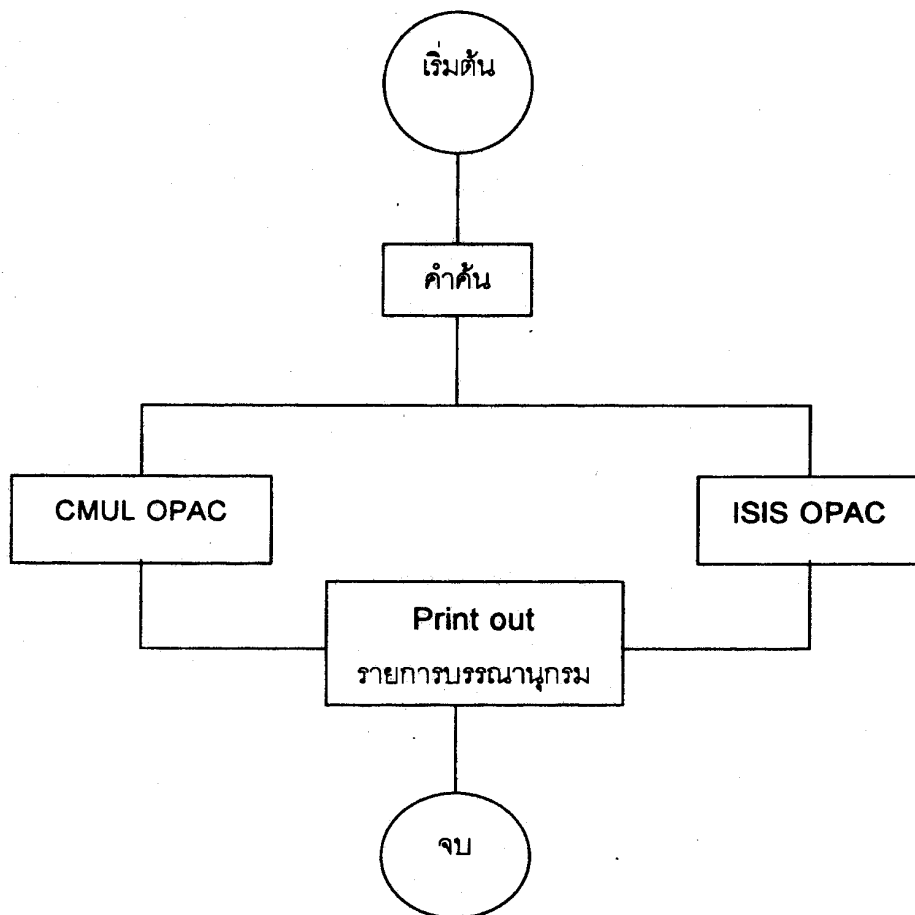
4. จากเครื่องมือที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์

4.1 ฐานข้อมูลจากซีดี-รอม

4.2 ฐานข้อมูลในระบบออนไลน์

ในระยะเริ่มแรกนั้นศูนย์สนเทศภาคเหนือ ให้บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องแก่ผู้ใช้บริการที่เป็นอาจารย์และนักวิจัยของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เท่านั้นและในลักษณะให้เปล่า ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2541 ได้ขยายขอบเขตกลุ่มเป้าหมายให้กว้างขวางและครอบคลุมมากขึ้น โดยให้บริการรวมทั้งนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่และบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยด้วย โดยบรรณารักษ์ได้กำหนดคำสำคัญที่หลากหลายและอยู่ในบริบทของเรื่องที่ใช้บริการต้องการ ซึ่งคำสำคัญเหล่านั้นได้ประมวลมาจากการพูดคุยซักถามถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้บริการ จากนั้นจึงสืบค้นจากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์

ทั้ง CMUL OPAC และ ISIS OPAC โดยเฉพาะจาก ISIS OPAC นั้นมุ่งเน้นจากฐานข้อมูลสิ่งพิมพ์ภาคเหนือเป็นประการสำคัญ โดยประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่งานระบบคอมพิวเตอร์ในอนาคต หากศูนย์สนเทศภาคเหนือ มีความพร้อมทั้งในด้านบุคลากรและอุปกรณ์ อาจขยายขอบเขตของการสืบค้นข้อมูลได้หลายทางมากขึ้นและเพื่อให้เห็นภาพชัดเจน ซึ่งการได้มาซึ่งบรรณานุกรมในหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น อาจแสดงภาพการทำงานได้ดังนี้

ในการขอใช้บริการนั้น ผู้ใช้สามารถแจ้งความจำนงพร้อมทั้งกรอกรายละเอียดในแบบฟอร์มดังตัวอย่างได้ที่ ศูนย์สนเทศภาคเหนือ วิทยานิพนธ์ บทความจากวารสาร กฤตภาค และจุลสาร พร้อมทั้งสาระสังเขปประกอบ (ยกเว้นบทความจากวารสาร) ซึ่งสาระสังเขปเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านตัดสินใจได้ว่าชื่อเรื่องหรือชื่อบทความนั้น มีความน่าสนใจมากน้อยเพียงใด สมควรจะติดตามอ่านฉบับเต็มหรือไม่ อันเป็นการช่วยประหยัดเวลาให้แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี เพราะโดยทั่วไปแล้วสาระสังเขปซึ่งนำเสนอเนื้อหาสาระสำคัญของเรื่องที่อาจยากแก่การเข้าใจนั้น ให้เป็นเรื่องง่ายขึ้นโดยการเขียนด้วยสำนวนภาษาที่เรียบง่ายไม่เป็นวิชาการจนเกินไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านทั่วไป (Lancaster 1998 : 98)

แบบฟอร์มการขอใช้บริการรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์
ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ชื่อ-สกุล

- อาจารย์ / ข้าราชการ
 นักวิจัย
 องค์กร
 นักศึกษา
- ตรี
 โท
 เอก

ชื่อหน่วยงาน/คณะ

หมายเลขโทรศัพท์

หัวเรื่องที่ต้องการ

.....

ภาษาของข้อมูล ภาษาไทย
 ภาษาอังกฤษ

วันที่ขอใช้บริการ

วันที่ต้องการ

อัตราค่าบริการ

1. เรืองละ 300 บาท
2. ค่ากระดาษต่อเนื่องแผ่นละ 3 บาท

ผู้รวบรวม

วัน/เดือน/ปี

ผู้ให้บริการจะได้รับข้อมูลทางบรรณานุกรม อันประกอบด้วยแหล่งข้อมูล ซึ่งอาจอยู่ในรูปของหนังสือ

บทสรุป

ในระยะเริ่มต้นแห่งการให้บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง ที่ครอบคลุมถึงผู้ใช้บริการทุกประเภทนั้น จะประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งก็ตามแต่จำนวนผู้ใช้บริการก็ยังมีไม่มากนัก อาจเป็นเพราะยังไม่ทราบบริการใหม่ประเภทนี้ในวงกว้าง ดังนั้นเพื่อผู้ใช้บริการได้รับทราบและตระหนักถึงคุณประโยชน์ของงานดังกล่าว ศูนย์สนเทศภาคเหนือจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้กว้างขวางมากขึ้นและอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการขยายขอบเขตการเข้าถึงแหล่งข้อมูล ที่ยังอยู่ในรูปของบัตรบรรณนิคันเรื่อง บัตรบรรณนิวารสาร ฯลฯ หากศูนย์สนเทศภาคเหนือมีความพร้อมมากขึ้นในด้านบุคลากร และอุปกรณ์ต่างๆ ปัจจัยเหล่านี้ ล้วนเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ ที่จะทำให้ผู้ใช้บริการนิยมมาใช้บริการรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องข้อมูลภาคเหนือมากขึ้น

บรรณานุกรม

- จารุวรรณ สินธุโสภณ. 2527. หลักการบริหารและจัดการห้องสมุด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ปรเมษฐ์
การพิมพ์.
- นวลจันทร์ รัตนากร. 2527. ห้องสมุดเฉพาะ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สำนักหอสมุด. 2535. สรุปแนวปฏิบัติการดำเนินงานข้อมูลภาคเหนือจาก
รายงานการประชุมคณะทำงานข้อมูลภาคเหนือ ครั้งที่ 1/2534 - 10/2535. เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา)
- สินีนากู สมบูรณ์เอนก. 2543. หนังสือหายาก : เอกสารแนะนำทรัพยากรสารสนเทศและการให้
บริการประเภทต่างๆ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
เชียงใหม่ : สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (อัดสำเนา)
- Faries, Cindy. 1994. Reference Librarian in the Information Age : Learning from the Past to
Control the Future. In Gail Z. Eckwright and Lori M. Keenan (ed.). Reference Services
Planning in the 90 s. pp : 9-28. New York : The Haworth Press.
- Katz, William A. 1987. Introduction to Reference Work : Reference Services and Reference
Process Vol. II. 5th ed. New York : McGraw-Hill Book.
- Lancaster, F. W. 1998. Indexing and Abstracting in Theory and Practice. London : Library
Association Publishing.